

Stiftelsen Allmänna Barnhuset

Stiftelsen
Allmänna Barnhuset

Skolfam hjälper barn i familjehem att klara skolan

Rikard Tordön, Psykolog, med.dr.
Utredare Barnafrid

Hur fungerar det i skolan för barn i samhällsvård?

- 22 % tycker det känns svårt att anförtro sig till en vuxen hemma, bara 10 % av barn som bor med föräldrar uttrycker det*.
- Ingen skillnad i förtroende till lärare eller andra professionella*. **Viktig roll!**
- Fler än vart fjärde barn i samhällsvård känner sig ibland otrygg i skolan, fler än vart femte ibland otrygg hemma*.
- Otrygghet försvårar såväl återhämtning från skadlig stress, som ny inlärning.
- Skolresultaten är på gruppnivå betydligt lägre hos barn i samhällsvård.

* Tordön, R., Sydsjö, G., Bladh, M., Svanström, J., & Svedin, C. G. (2021). Experienced support from family, school and friends among students in out-of-home care in a school-based community survey. *Child & Family Social Work*, 26(1), 191–202.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1111/cfs.12808>

Vad tillför Skolfam?

- Bred kartläggning av förutsättningar ger **trygghet** om hur skolan ska inriktas.
Till nytta för såväl barn, som lärare och familjehem.
- Regelbundna möten som inkluderar barnet skapar **kontinuitet** och **förtroende**.
- Rätt pedagogisk utmaning ersätter misslyckanden med **framgång**.
Leder till **stärkt självbild** och **motivation**.
- Detta påverkar hela **livssituationen** för barnet:
Lägre risk för sammanbrott, värnar barnets rättigheter, minskar framtida risker.
- Och såklart det uppenbara: **bättre skolresultat och betyg!**

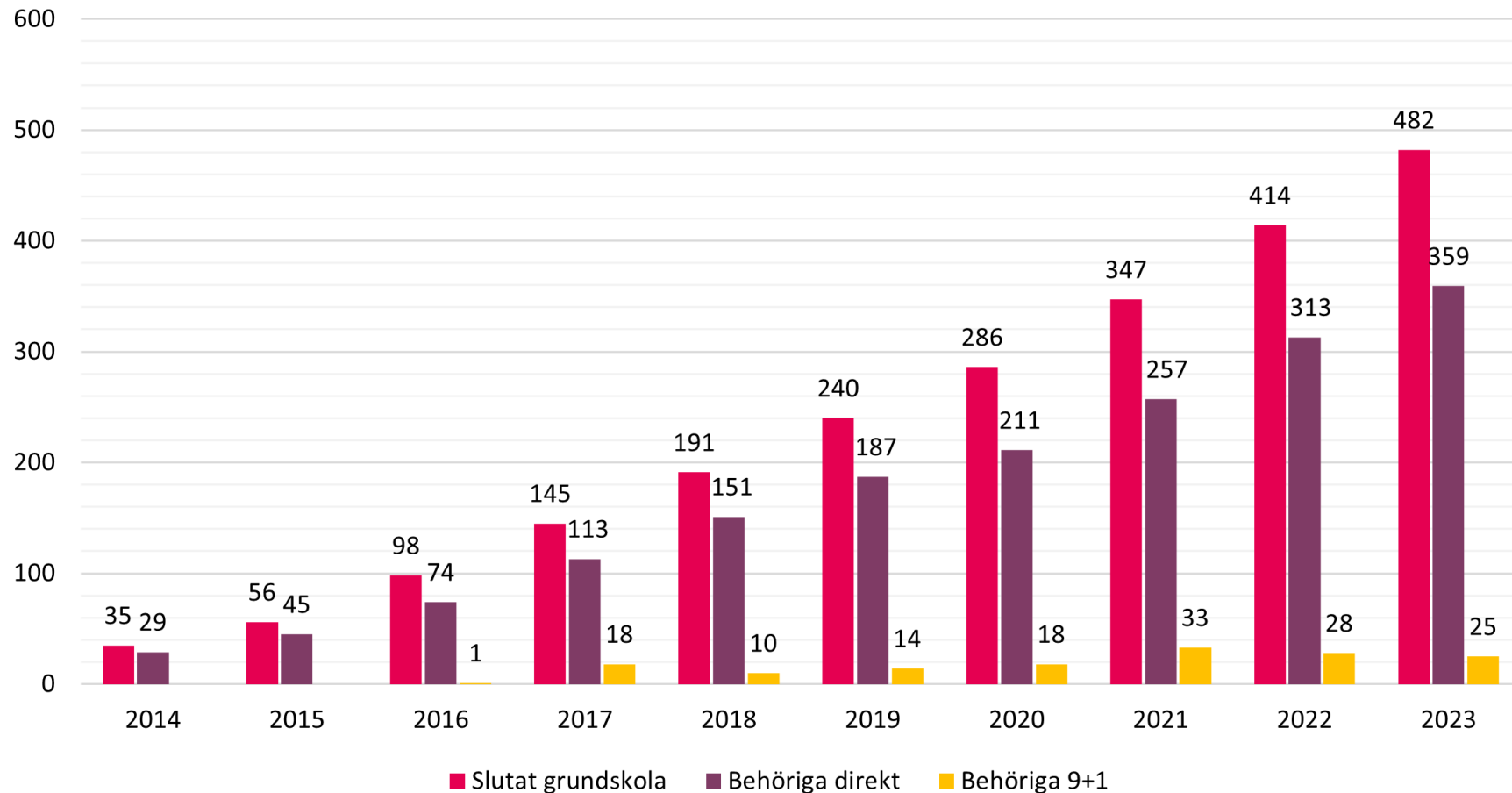

Skolfam 2023

- 359 av 482 (74,5 %) som slutfört insatsen var behöriga till gymnasiet.
- Minst 1 800 barn har påbörjat Skolfam sedan 2005.
- 878 barn är nu aktuella i insats. 6 562 barn 7-14 år var i familjehem 2022¹.
 - > Skolfam omfattar alltså 13 % av potentiell målgrupp. 87 % blir utan.
- Kö till Skolfam minskar kraftigt från 633 (2022) till 379 (2023).
 - > Men bara i de 20 kommuner där det finns.

Antal som genomgått grundskola, med behörighet direkt till nationellt program, samt efter ett års komplettering

Budskap att ta med till diskussion

- Behovet av insatser för skolresultat (och hälsa) är mycket stort och ökande
- Det finns en modell som fungerar och har visat det tydligt i över ett decennium
- I Sverige får 13 % av barn i familjehem Skolfam.
- SAMS är en väl etablerad modell för att främja en obruten skolgång,
 - Skolfam är ett konkret sätt att åstadkomma målen med SAMS.
- Har politiken modet att samverka, mäta framgång och utmana gamla strukturer?
- > Det är dags att införa Skolfam i hela Sverige!

Stiftelsen
Allmänna Barnhuset

Ladda ner rapporten
allmannabarnhuset.se/publikationer

Stiftelsen Allmänna Barnhuset

Stockholms
universitet

Placerade barns långsiktiga utveckling – Skolgången som risk och skydd

20 oktober 2023

Hilma Forsman, hilma.forsman@socarb.su.se

Barns utveckling

- Sker i ett komplext samspel mellan individuella förutsättningar och miljö
- Barn utvecklas olika – stor variation inom det som kallas typisk utveckling
- Risk- och skyddsfaktorer = omständigheter eller faktorer som kan innebära ökad risk för respektive skydd mot en ogynnsam utveckling
- ”Kumulativ utsatthet” = utsatthet under barndomen kan ackumuleras och gradvis förvärras
 - Hur ser då utvecklingen ut för en grupp av barn vars barndom per definition präglas av någon form av utsatthet?

Studier av placerade barns utveckling

- Hur ser det ut under tonåren, ung vuxen ålder och i medelåldern?
- Placerade barn = högriskgrupp för ogynnsamma utfall i olika livsområden, t ex:
 - Utbildning
 - Arbete och ekonomi
 - Social anpassning
 - Fysisk och psykisk hälsa

Hur kan resultaten av dessa studier förstås?

- En utsatthet i barndomen kan ”kasta långa skuggor” över resten av livet – kumulativ utsatthet
- En ogynnsam utveckling är dock inte förutbestämd eller ens det vanligaste
- Svårt att särskilja samhällsvård från situationen innan...men indikerar resultaten svag kompensatorisk påverkan?
- Behov av mer/fler preventiva åtgärder!

Verksam prevention

1. Identifiera risk- och skyddsfaktorer genom kunskap om hur individer utvecklas olika över levnadsbanan
2. Fokusera på påverkbara faktorer
3. Minska inflytandet från dessa riskfaktorer alternativt öka inflytandet från skyddsfaktorerna genom interventioner eller samhälleliga åtgärder

Studier av placerade barns utveckling (forts)

- Dåliga skolprestationer i grundskolan pekas ut som en särskilt stark riskfaktor och goda skolprestationer pekas ut som en stark skyddsfaktor
- Mer traditionella risk- och skyddsfaktorer har liten ”förklaringsgrad” till de höga riskerna för en ogynnsam utveckling
- Utifrån grunderna för verksam prevention kan ett ökat fokus på placerade barns skolgång vara en möjlig (interventions)väg för att förbättra deras livschanser

Utbildning – en väg ut ur utsatthet

- Utbildning är en av de viktigaste källorna till individers möjligheter
- I allmänhet starka samband mellan barns skolprestationer och långsiktiga utveckling
- Placerade barn tenderar att klara sig sämre i skolan – beror på en mängd interagerande faktorer – men det viktiga är att här finns troligtvis stort förbättringsutrymme

(Interventions)vägar framåt

- Initiera satsningar på grundläggande färdigheter i tidig ålder i förebyggande (och återhämtande) syfte
 - Det finns exempel på lovande skolstödande insatser – barnens färdigheter kan förbättras
- Uppmärksamma, följa upp och engagera oss i skolgången
 - Skolgången och utbildningskarriären formas också av barns ambitioner och val
 - Vuxnas attityder, förväntningar och stöd är avgörande för de val som blir möjliga och för att barn också ska se dem som just möjliga

Vill du veta mer om Skolfam?

- Besök vår webbplats allmannabarnhuset.se/skolfam
- Mejla oss på info@allmannabarnhuset.se

Stiftelsen
Allmänna Barnhuset

Ladda ner rapporten
allmannabarnhuset.se/publikationer

Stiftelsen Allmänna Barnhuset